academy in exile

Freie Universität Berlin

Fallstricke der Friedensbildung: Fallbeispiel Israe/Palästina

Achim Rohde

academy in exile

Freie Universität Berlin

Palästinensischer Bildungssektor

1- Mandatszeit: separater arabischer Schulsektor, enge Kontrolle

2- Nakba: Fragmentierung

3-1967-1994 Westbank/Gaza: jordanisches/ägyptisches Curriculum, israelische Kontrolle (Zensur)

4- ab 1994: PNA Aufbau eines nationalen Bildungssektors, zentralistisch, einigermaßen souverän, aber von Geberländern abhängig

5- 70% ‘saatliche Schulen’, 23% UNWRA, 11% Privatschulen

academy in exile

Freie Universität Berlin

Israelischer Bildungssektor

1- Mandatszeit: separater jüdischer Schulsektor, weitgehend autonom, hebräischsprachig

2- kompartmentalisiertes Bildungssystem: ca. 35% staatlich-säkular, ca. 15% staatlich-religiös, ca. 25% orthodox ca. 25% arabisch

3- Curriculum-Entwicklung:

1948-1970: Pionierphase

1970er/80er: Ausdifferenzierung

späte 1980er/90er: Denzentralisierung, Marktorientierung, Diversifizierung der SB-Narrative

ab 2001: tw. Rücknahme der Dezentralisierungstendenzen, stärkere Kontrolle der SB durch Staat, Beibehaltung der Marktorientierung

academy in exile

Freie Universität Berlin

Gemeinsamkeiten/Unterschiede

1- große strukturelle Unterschiede, unterschiedliche Entwicklungsphasen

2- Konstruktion einer eigenständigen Nation mit Wurzeln, die bis in die Antike reichen

3- Selbstwahrnehmung als Opfer der Geschichte

4- Ignorieren der Existenz des "Anderen"

5- Israelisch-palästinensischer Konflikt wird nicht als integraler Bestandteil der eigenen Nationalgeschichte wahrgenommen

academy in exile

Freie Universität Berlin

Portrayal of the Other in Palestinian and Israeli Schoolbooks: A Comparative Study (2013)

Dehumanizing characterizations of the other are rare in both Israeli and Palestinian school books.

Both Israeli and Palestinian school books present unilateral national narratives that present the other as the enemy, chronicle negative actions by the other directed at their own communities, and present their own communities in positive terms. Historical events, while not false or fabricated, are selectively presented to reinforce each community's national narrative.

There is a lack of information about the religions, cultures, economies and daily activities of the other, or even of the existence of the other on maps. The absence of this kind of information serves to deny the legitimate presence of the other.

While present and problematic in all school systems, the negative presentation of the other, the positive, non-critical presentation of the self, and the absence of images and information about the other, are more pronounced in the Israeli ultra-Orthodox and Palestinian school books than in the Israeli State school books.

academy in exile

Freie Universität Berlin

PRIME
(Peace Research Institute in the Middle East)
http://vispo.com/PRIME/

academy in exile

Freie Universität Berlin

Sami Adwan

Dan Bar On

academy in exile

Freie Universität Berlin

Alternative: Dual-Narrative Approach

- Kein "bridging narrative" zur Geschichte des Konfliktes existiert.
- Unter Bedingungen eines fortdauernden Konfliktes gibt es nur zwei sich gegenseitig ausschließende Sichtweisen auf die gemeinsame Geschichte.
- Dual Narrative Approach: Beide konkurrierende Sichtweisen werden nebeneinander in **einem** Schulbuch präsentiert.

academy in exile

Freie Universität Berlin

Ziele des Projektes

1- Publikation des Schulbuches und Freischaltung einer interaktiven Website anstelle eines Lehrerhandbuches

2- Evaluation des Schulbuches auf der Basis von Lehrproben

3- Perspektive: Einsatz des Materials im regulären Schulunterricht in Israel und der PNA

academy in exile

Freie Universität Berlin

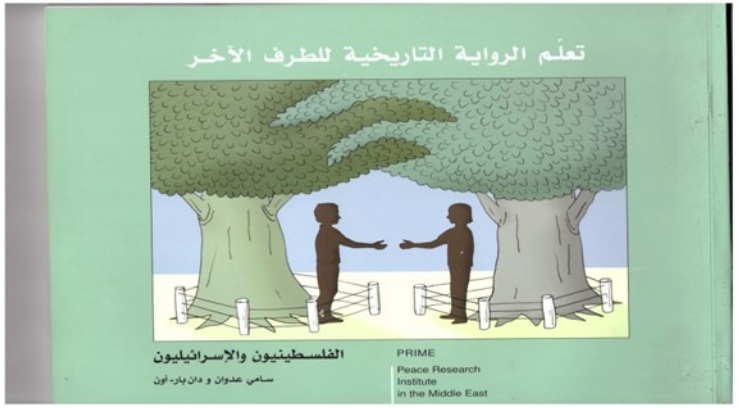

A groundbreaking "dual narrative" history of Israel and Palestine which offers a new paradigm for the teaching of history in conflict and post-conflict situations

academy in exile

Freie Universität Berlin

Aktivitäten

1- Zwei nach Nationen getrennte Autorenteams erarbeiten die beiden Narrative

2- Regelmäßige uni- und bi-nationale Treffen in der Region und in Deutschland

3) Entwicklung einer interaktiven Website zur Ergänzung des Schulbuches

4- Implementierung des Schulbuches in Form von Lehrproben in Israel und den besetzten Gebieten

Israelischer Narrativ
Kap 4: Staatsgründung/Krieg 1948

פרק רביעי:
מלחמת העצמאות – מלחמת 1948 אל נכבה

1947

1947–1948 – מלחמת אזרחים בא"י: הישוב העברי מול הפלסטינים

1948

תכנית ד' – התפנית במאבק בין הישוב העברי והפלסטיני
ה' באייר תש"ח – הקמת מדינת ישראל
סיום המנדט הבריטי ופלישת מדינות ערב לא"י
מאי – יוני – קרבות הבלימה במלחמת העצמאות
יולי –קרבות "עשרת הימים"

אפריל – טבח דיר יאסין
15 במאי – יציאת הבריטים מפלסטין ותחילת המלחמה
15 במאי – ביצוע תוכנית ד' של היהודים להשגת השליטה על כל פלסטין
יולי – רצח ברנדוט, המתווך מטעם האו"ם, ע"י ארגון הלח"י הציוני
דצמבר – החלטת האו"ם 194 לגבי הפליטים הפלסטינים

1949

1948–1949 קרבות ההכרעה. ניצחון ישראל על מדינות ערב
סיום מלחמת העצמאות והסכמי שביתת הנשק

ינואר – הפסקת האש ותחילת הדיונים על שביתת הנשק

academy in exile

Freie Universität Berlin

Israelischer Narrativ
Kap 5: 1950er/60er Jahre

מדינת ישראל בעשורים הראשונים לקיומה – שנות החמישים והשישים

ראשי פרקים

1. פתיחה
2. גבולות המדינה והסכמי שביתת הנשק
3. פעולות התגמול
4. מלחמת סיני (1956)
5. הטבח בכפר קאסם
6. החברה הישראלית
7. ערביי ישראל בשנות החמישים והשישים

1. פתיחה

מדינת ישראל קמה ביום 14 מאי 1948. בעקבות מלחמת העצמאות התרחשו שני תהליכים שהביאו לשינוי גדול במאזן הדמוגרפי של מדינת ישראל: התהליך הראשון היה יציאתם וגירושם של מאות אלפי ערבים משטחה של ישראל והפיכתם לפליטים במדינות ערביות רבות; התהליך השני היה עלייתם של מאות אלפי יהודים למדינת ישראל, רבים מהם פליטי שואה, וקליטתם בה כאזרחים.

המלחמה הסתיימה בחתימה על הסכמי "שביתת נשק" ולא בהסכמי שלום כוללים. מדינות ערב סירבו להכיר בקיומה של מדינת ישראל, וישראל סירבה לוותר על שטחים שכבשה במלחמה (שטחים שחרגו מתוכנית החלוקה") ולאפשר את חזרתם של הפליטים הערבים לתחומה. גולדה מאיר ביטאה תחושה זו בקונגרס הציוני ה־24 (1956):

> אני מודה ומתוודה: מפחדת אני לא רק מפני המלחמה. אימה נופלת עלי בשעה שבמקומות מסוימים בעולם מתחילים לדבר בדבר שלום במדינת ישראל ובמזרח התיכון. איזה שלום? באיזה מחיר? על חשבון מי הפשרות? פשרות וויתורים הם בדרך מידה יפה מאד, אבל דעתנו היא כי היא מידה יפה לעשירים ולא לקבצנים. ואני רוצה לדעת: קבצן זה, המדינה היהודית, עם שטח הקרקע הזעיר אשר תחת רגליה, איזו פשרה מבקשים ממנה? על איזה וויתורים מצדה יחליטו?[1]

מדינת ישראל סיימה את מלחמת העצמאות כמנצחת, אולם מצבה הכלכלי, הביטחוני, והחברתי היה קשה. במלחמה נהרגו כ־6,000 מאנשי היישוב (אחוז אחד מכלל האוכלוסייה היהודית). המלחמה הארוכה התישה את המשק של המדינה הצעירה, והאיומים הביטחוניים שהציבו מדינות ערב והפלסטינים נמשכו.

פרק זה יעסוק בתהליכים השונים שחלו במדינת ישראל בשנותיה הראשונות, ביחסים עם שכנותיה, בתהליכים הפנימיים שחלו בתוכה בתחומי הכלכלה, החברה וקליטת העלייה ההמונית, וביחסיה עם אזרחי המדינה הערבים.

2. גבולות המדינה והסכמי שביתת הנשק

עם תום המלחמה שחרר צה"ל את רוב החיילים המגויסים והשאיר רק שלוש חטיבות סדירות: שתי חטיבות חי"ר וחטיבת טנקים. לחיל האוויר של מדינת ישראל היו כמה מטוסי בוכנה ישנים. ראש ממשלת ישראל דוד בן גוריון הטיל על הרמטכ"ל יגאל ידין לצמצם ב־20% את תקציב הצבא, אך הוא סירב והתפטר. במקומו מונה כרמטכ"ל מרדכי מקלף, שפירק חטיבת חי"ר נוספת ותרם להחלשתו של צה"ל. באותה העת החלו חדירות מסתננים ממדינות

Israelischer Narrativ: Erste Intifada

אינתיפאדה

ראשי פרקים:

1. פרוץ האינתיפאדה
2. הסיבות לאינתיפאדה
3. התפתחות האינתיפאדה
4. תוצאות האינתיפאדה
5. סיכום: ישראל והפלסטינים

במאי 1983, נחתם הסכם שלום פורמלי בין ישראל ולבנון, ואולם הוא מעולם לא התממש. בעקבותיו פינתה ישראל את ביירות ואת הרי־השוף, והסיגה את כוחותיה אל מדרום לנהר האוואלי, למרחק של 45 ק"מ מגבולה הצפוני של ישראל. בשטח זה, שהוגדר כ"אזור ביטחון", הוצבו שתי חטיבות של צבא דרום לבנון בפיקודו של רב סרן סאעד חדאד. מדינת ישראל שקעה ב"ביצה הלבנונית" למשך שנים ארוכות. פעולות הטרור נגד חיילי צה"ל נמשכו, ואל 670 חללי מלחמת לבנון נוספו מדי יום ביומו חללים נוספים. בחברה הישראלית, ואף מפי חיילי צה"ל, גברו הביקורת והמחאה על הממשלה ועל המתרחש בלבנון. ב־28.8.1983 הודיע ראש הממשלה מנחם בגין על כוונתו להתפטר מתפקידו ולפרוש מהחיים הפוליטיים. בהודעתו לא פירט את מניעיו, רק הצהיר: "איני יכול יותר". מי שהחליף אותו בתפקיד ראש הממשלה היה יצחק שמיר.

בבחירות לכנסת ה־11 (1984) התברר שקיים שוויון בין גוש השמאל לגוש הימין, מצב שהוביל לממשלת אחדות לאומית. ממשלה זו, שבראשה עמדו לסירוגין שמעון פרס ויצחק שמיר, החליטה ב־1985 להשלים את פינוי צה"ל מלבנון, דהיינו: חזרה לגבול הבין־לאומי, הקמת רצועת ביטחון בשיתוף עם צד"ל ופרישת כוח משקיפי או"ם מצפון לרצועת הביטחון. המחבלים הפלסטינים אכן הורחקו מדרום לבנון, אך במקומם נכנס גורם חדש וקיצוני הרבה יותר – החיזבאללה, ארגון מחבלים שפעל בשליחות סוריה ובמימון איראני.

באפריל 1984 נחשף הצִיבור בישראל לראשונה ל"מבצע משה" – מבצע סודי ומורכב שנמשך חודשים מספר ובמהלכו הובאו לישראל למעלה מ־6,000 עולים יהודים נרדפים מאתיופיה. החברה הישראלית חוותה שוב רגעים של סולידריות ותחושת גאווה על ההצלחה. בתקופה זו העיבו ענייני הביטחון על כל התרחשות אחרת. רמת האלימות והטרור כלפי יהודים וישראלים גברה גם מחוץ לתחומי לבנון: ספינת מחבלים שהיתה בדרכה לפיגוע ראווה בתל אביב טובעה על ידי ספינת טילים של חיל הים; 17 ישראלים נרצחו בבתי הנתיבות של וינה ורומא; מחבלים השתלטו על יאכטה ישראלית שעגנה בנמל לארנקה ורצחו שלושה ישראלים שהיו בה; כשבועיים לאחר מכן השתלטה קבוצת מחבלים על ספינת הטיולים "אכילה לאורו", ורצחה בדם קר יהודי אמריקאי נכה.

גם בלב־לבה של מדינת ישראל התגבר הטרור: עשרות ישראלים נרצחו מפיצוץ מטעני חבלה באוטובוסים, מדקירות סכינים, חטיפות, בקבוקי תבערה וירי על מכוניות שבהן ילדים. בתגובה לטרור המשתולל הפציץ חיל האוויר הישראלי את מפקדת אש"ף בתוניס (במרחק של 2,460 ק"מ מישראל) ובהפצצה נפגעו רבים מאנשי הארגון. התקיפה בתוניס היתה הרחוקה ביותר שביצע חיל האוויר אי־פעם, והעידה על נחישותה של מדינת ישראל להגן על חיי אזרחיה גם מחוץ לגבולות המדינה.

בחודש אפריל 1984 חשפו שירותי הביטחון הישראליים מחתרת יהודית, מיומנת ומאורגנת היטב שכללה כמה

Israelischer Narrativ: Oslo-Jahre

שנות התשעים

ראשי פרקים:

1. החלום ושברו – ניסיונות שלום ומציאות של מלחמה במפנה המאה
2. רקע: ההתרחשויות שקדמו להסכם אוסלו
3. הסכמי אוסלו
4. 1994 – השנה המכרעת
5. 1995 – שנה קשה לשלום: רצח רבין
6. ישראל בראשות שמעון פרס
7. ישראל בראשות בנימין נתניהו
8. ישראל בראשות אהוד ברק

1. החלום ושברו – ניסיונות שלום ומציאות של מלחמה במפנה המאה

לאחר שנים רבות של איבה, מאבק ושפיכות דמים בין עם ישראל לעם הפלסטיני, ב־13 בספטמבר 1993, נערך על מדשאות הבית הלבן בוושינגטון טקס חתימת "הסכם אוסלו" בין יאסר ערפאת, יו"ר הראשות הפלסטינית לבין ראש ממשלת ישראל יצחק רבין. הטקס היה מרשים ומרגש ונערך בחסותו ובתמיכתו של נשיא ארה"ב ביל קלינטון ולעיני העולם כולו. החתימה על הסכם העקרונות לוותה בלחיצת יד היסטורית, רווית תקוות וחששות, בין המנהיגים-האויבים-לשעבר. היתה זו פריצת דרך מפתיעה במערכת היחסים המסובכת, העקובה מדם של שני העמים הנאבקים על אותה ארץ מולדת.

טקס חתימת "הסכם אוסלו" בוושינגטון

ההסכם, שהתבסס על הכרה הדדית ושיתוף פעולה לקראת שלום, העיד על בחירה בדרך ההידברות והפשרה על פני דרך המלחמה והקיצוניות, ועורר כמובן ציפיות לעתיד של שלום ונורמליזציה במזרח התיכון. במהלך טקס החתימה אמר ראש ממשלת ישראל את הדברים הבאים:

> באנו היום מירושלים בירת הנצח של עם ישראל, מארץ מיוסרת, [...] באנו לנסות לשים קץ לשנאה, כדי שילדינו ונכדינו לא יחוו עוד את המחיר הכואב של המלחמות, הטרור והאלימות. [...] נגזר עלינו ועליכם לחיות במשותף, על אותה כברת אדמה, באותה ארץ. אנו החיילים שחזרנו משדות הקרב חמוצי בגדים מדם, אנו שראינו את בני משפחותינו וחברינו הטובים מתים לפנינו [...] אנו שלחמנו בכם, הפלשתינים, אומרים לכם היום בקול צלול: די לדמעות ולדם. די! אין בנו שנאה כלפיכם, אין אנו תאבי נקמה. אנו, כמוכם, אנשים שרוצים לבנות בית, לטעת עץ, לאהוב ולחיות בצידכם בכבוד, באהדה, כבני אדם, כבני-חורין. אנו נותנים היום סיכוי לשלום ואומרים בקול צלול: עד כאן. לא עוד. הבה נתפלל שיום יבוא והכול יאמרו: הקץ לנשק (מתוך נאום ראש הממשלה יצחק רבין בטקס חתימת הסכם עקרונות עם הפלסטינים, בוושינגטון 13.9.93).

academy in exile

Freie Universität Berlin

Palästinensischer Narrativ
Kap 5: 1950er und 60er Jahre

في مذكراته المنشورة عام ١٩٤٠ قال الصهيوني يوسف فايتس الذي عمل مديراً للصندوق القومي اليهودي

«إن ما يدور بيننا وبين أنفسنا يجب أن يكون واضحاً بأن لا وجود لشعبين معاً في البلاد ووجود العرب معنا يحول دون تحقيق هدفنا. إن الحل الوحيد هو أن تصبح البلاد أرض إسرائيل أو على الأقل أرض إسرائيل العربية بدون عرب ولا تحقيق لذلك الا بنقل العرب من هنا الى الدول المجاورة وان لا تبقى قرية واحدة».[٥]

ان بقاء أعداد من الفلسطينيين تحت ظل الدولة اليهودية الوليدة كان خارجاً عن رغبة ربابنة ورواد الصهيونية بالحصول على دولة يهودية نقية واحادية القومية. لذلك عملت السلطات الإسرائيلية على تضييق الخناق على الفلسطينيين فيها من أجل دفعهم الى المغادرة والرحيل وفي حالات كثيرة عملت على طردهم بصورة مباشرة كما حصل مع الكثير من عشائر وبدو النقب مثل عشيرة الصانع التي طردت الى جنوب الخليل وعشيرة ابو سمهدانة التي طردت الى مصر. أما قريتي أقرت وكفر برعم في الجليل كأمثلة أخرى على الطرد، فقد اقيم مكان هاتين القريتين كيبوتس برعام وموشاف دوفيف في حين تم وعد أهالي القريتين عند طردهما أنهم سيعودون الى قراهم في غضون أسبوعين.[٦]

ظل الفلسطينيون داخل الجزء المحتل من فلسطين دون قيادة خاصة وأن قيادة الحركة الوطنية في فلسطين قد تشتت بتقسيم الأرض وتشتيت الشعب لكن الضرورة والحاجة في ظل الظروف الصعبة أدت بالجماهير العربية الفلسطينية في الجزء المحتل الى تشكيل الجبهة الشعبية العربية في تموز ١٩٥٨ لمواجهة سياسة التدمير القومي والمطالبة بالغاء الحكم العسكري وبعدها قامت حركة الأرض او جماعة الأرض في عام ١٩٥٩ من أجل الدفاع عن الأرض المصادرة والانسان المهجر خاصة وأن أكثر من ٣٠ ألفاً ممن بقوا تحت الاحتلال كانوا لاجئين في قرى غير قراهم الأصلية مثل أهالي قريتي أقرت وكفر برعم وغيرهما الكثير.[٧]

ثانياً: الفلسطينيون في الضفة الغربية وقطاع غزة

– ان نظرة سريعة الى خارطة فلسطين وما حولها بعد النكبة تكشف مدى التجزئة والتشتت اللذين لحقا بالأرض والشعب الفلسطيني. هذا وقد وجد الفلسطينيون أنفسهم بعد الحرب خلافاً للتشتت الذي أصابهم دون قيادة فاعلة ومؤثرة وذلك لأسباب خارجية وداخلية. أما الأسباب الخارجية فتمثلت، باختلاف القوى التي سيطرت على فلسطين والداخلية تميزت بأن نتائج الحرب دفعت بالخلاف القديم بين الحركة الوطنية ومعارضيها

خارطة تبين حركة اللاجئين المهجرين والمخيمات التي أقيمت لإيوائهم في أماكن عديدة وتحت سلطات مختلفة

academy in exile

Freie Universität Berlin

Palästinensischer Narrativ
Kap 7: 1967-1987

فلسطين والفلسطينيون ما بين ١٩٦٧-١٩٨٧

المحتويات

المقدمة
١) معركة الكرامة ١٩٦٨
٢) المقاومة الفلسطينية وبروز دور منظمة التحرير الفلسطينية (م. ت. ف)
٣) تبلور الهوية الفلسطينية
٤) حرب الاستنزاف ١٩٦٩
٥) موقف الدول العربية من المقاومة الفلسطينية: المصرية - الأردنية - اللبنانية
٦) حرب أكتوبر ١٩٧٣ - قرار مجلس الأمن رقم ٣٣٨
٧) يوم الأرض ٣٠/ ٣/ ١٩٧٦
٨) اتفاقية كامب ديفيد ١٩٧٨
٩) معركة الليطاني ١٩٧٨
١٠) الاجتياح الإسرائيلي وخروج المقاومة من لبنان ١٩٨٢/ مجازر صبرا وشاتيلا
١١) وضع الأماكن الدينية في ظل الإحتلال وتهويد القدس تحت سياسة الإستيطان (١٩٦٧-١٩٨٧)
١٢) الحياة الاقتصادية والثقافية في فلسطين (١٩٦٧-١٩٨٧)

مقدمة

خلقت نكسة أو حرب حزيران/ يونيو ١٩٦٧ وضعاً جديداً للشعب الفلسطيني حيث طبع الاحتلال آثاره على كافة النواحي، إذ بدأت المقاومة

الفلسطينية للاحتلال تتبلور، وبرز دور منظمة التحرير الفلسطينية كممثل شرعي وحيد للشعب الفلسطيني كما دخلت العلاقات الفلسطينية مسارات أخرى في علاقتها مع الدول العربية المجاورة، إلى جانب تأثر النواحي الاقتصادية والاجتماعية والدينية بالاحتلال هي أيضاً.

فبعد نكسة ١٩٦٧ صدر قرار مجلس الأمن رقم ٢٤٢ في تشرين الثاني/ نوفمبر، لكن الفلسطينيين رفضوه ساعة صدوره لأن القرار لم يأخذ بعين الاعتبار الشعب الفلسطيني وإنما تطرق إلى حل مشكلة اللاجئين، واختاروا طريق المقاومة للاحتلال بكافة السبل المتاحة، وكانت إسرائيل بدورها تقمع المقاومة بعنف. ولعل معركة الكرامة ١٩٦٨، حرب الاستنزاف ١٩٦٩، حرب أكتوبر ١٩٧٣، يوم الأرض ١٩٧٦، معركة الليطاني ١٩٧٨ وحرب لبنان ١٩٨٢ من أبرز محطات المقاومة والنضال ضد العدو الذي سيطر على مساحات واسعة نتجة عدوان ١٩٦٧.

١) معركة الكرامة ١٩٦٨

بدأت إسرائيل المعركة في ٢١ آذار/ مارس ١٩٦٨ وذلك بهدف تصفية المقاومة الفلسطينية في بلدة الكرامة في غور الأردن، فحشدت فرقة معززة تتكون من: لواءين مدرعين، وكتيبة مظليين، ولواء مشاة، وفوج هندسي، وخمس كتائب مدفعية ميدان، فقاومهم الفدائيون الفلسطينيون الذين كان عددهم (٥٠٠) فدائي، وقد استمر القتال ما بين ٣٠: ٥ صباحاً حتى التاسعة مساءً دون أن تحقق إسرائيل هدفها. هذا وقد حددت الخسائر الإسرائيلية بـ(٢٠) قتيلاً، و(٣) مفقودين، و(٩٠) جريحاً، و(٤) دبابات، وعربتان مدرعتان، وطائرة واحدة. ولكن على المستوى الفلسطيني، فقد زادت هذه المعركة الثقة في نفوس المقاومة التي أظهرت قدرتها على القتال، ونقلتها إلى مرحلة منظمة في القتال، كما وعززت دور منظمة التحرير الفلسطينية.[١]

٢) المقاومة الفلسطينية وبروز دور منظمة التحرير الفلسطينية (م.ت.ف)

أصدر مجلس الأمن بعد نكسة عام ١٩٦٧ قراره الشهير ٢٤٢ والقاضي بانسحاب إسرائيل من أراض احتلتها في الحرب الأخيرة وأكد على البحث

academy in exile

Freie Universität Berlin

Palästinensischer Narrativ
Kap 9: 1990er Jahre

١٩٨٨، عندما قبلت منظمة التحرير الفلسطينية فكرة إقامة دولة فلسطينية إلى جانب إسرائيل على أساس تنفيذ قراري الأمم المتحدة رقم ٢٤٢ و٣٣٨، ووفقاً للمراقبين «فإن نشوء دولة فلسطينية في المناطق المحتلة شبه حتمي، مهما تطل العملية أو مهما تكن مؤلمة ومعقّدة».[١] مع ذلك، فإن بداية المفاوضات بين الفلسطينيين والإسرائيليين في مدريد في تشرين الثاني ١٩٩١، وإتفاق أوسلو-١ في أيلول/ سبتمبر ١٩٩٣، وإتفاق أوسلو-٢ في أيلول/ سبتمبر ١٩٩٤، بيّنت أن الفلسطينيين على إستعداد للمضي بعيداً على طريق الإجراءات المؤقتة، وذلك بقبول مشروع غزة - أريحا كمرحلة أولى، شريطة أن يؤدي ذلك إلى الانسحاب الإسرائيلي النهائي من المناطق المحتلة وإلى حقهم في تقرير مصيرهم، وبناء دولة فلسطينية تقودها سلطة وطنية في الضفة الغربية وقطاع غزة، وإلى الإقرار بأن «الشعب الفلسطيني يشكّل كياناً سياسياً من حق وجوده الجماعي أن يعبّر عن نفسه سياسياً كدولة».[٢]

إن وثيقة الاعتراف التي بعث بها الرئيس الفلسطيني ياسر عرفات إلى رئيس الوزراء الإسرائيلي إسحاق رابين في ٩ أيلول/ سبتمبر ١٩٩٣ تضمنت اعتراف منظمة التحرير الفلسطينية بحق دولة إسرائيل في الوجود بسلام وأمن، «وتلزم م.ت.ف نفسها بعملية السلام في الشرق الأوسط وبحلاً سلميًا للنزاع بين الجانبين، وتعلن أن كل القضايا العالقة المتعلقة بالوضع النهائي ستحل عن طريق المفاوضات، وتؤكد م.ت.ف أن بنود الميثاق الفلسطيني التي تنكر حق إسرائيل في الوجود والبنود التي لا تنسجم والالتزامات الواردة في هذه الرسالة هي الآن غير سارية وباطلة». فهذا إقرار رسمي فلسطيني بأن القضية الفلسطينية ستعالج بالتفاوض، وإذا تعثر التفاوض سيتم اللجوء إلى التفاوض مرة أخرى![٣]

أن اتفاق أوسلو الموقع عام ١٩٩٣ بين منظمة التحرير الفلسطينية وإسرائيل، هو إعلان مبادئ واتفاق مرحلي انتقالي، كان من المفروض أن تنتهي صلاحيته في مدة لا تتجاوز خمس سنوات، تؤدي إلى تسوية نهائية على أساس قراري مجلس الأمن ٢٤٢ و٣٣٨ كما ورد في نص الاتفاق. وقد استثمرت إسرائيل هذا الإتفاق في إحداث وقائع مريعة على الأرض تمثلت بمصادرة مساحات واسعة من الأراضي لتوسيع المستوطنات القائمة،

البحث عن تسوية... واتفاقيات نحو المجهول

المحتويات

١) المقدمة
٢) اتجاهان سياسيان في الساحة الفلسطينية
٣) الظروف الدولية والإقليمية وعناصر الصراع
٤) إتفاق أوسلو خطوة للأمام... خطوتان إلى الوراء
٥) إتفاقية القاهرة... بين الطموح الفلسطيني والإشتراطات الإسرائيلية
٦) إتفاق طابا/ واشنطن... المعروف أوسلو ٢ ... هل حمل الحل؟
٧) إتفاق الخليل وإتفاق واي ريفر... خطوة أخرى للوراء
٨) أوسلو وإنتفاضة الأقصى
٩) إنتفاضة الأقصى هي حصاد مرحلة أوسلو
١٠) وثيقة شرم الشيخ ومفاوضات طابا ... محاولة لكسب الوقت
١١) المتغيرات الإقتصادية والإجتماعية خلال التسعينيّات
١٢) القطاع الصناعي والتجاري والزراعي
١٣) الوضع الاجتماعي

١) مقدمة

خلال عقد التسعينيات من القرن الماضي، اصبحت فكرة قيام دولة فلسطينية أكثر قبولاً في الوسطين العالمي والفلسطيني. وجاءت ذروة هذه العملية في إجتماع المجلس الوطني الفلسطيني الذي عقد في تشرين الثاني

academy in exile

Freie Universität Berlin

Im Vergleich
Kap 3: 1930 und 40er Jahre

פרק שלישי:
שנות השלושים והארבעים

1930		אוקטובר – הספר הלבן השני (הספר הלבן של פאספילד) ו"הספר השחור"
1933	עליית היטלר לשלטון בגרמניה תחילת העליה החמישית לא"י	התקוממות 1933
1934		מותו של מוסא כאז'ם אל־חוסייני
1935		מהפכת אל־קסאם
1936	תחילת המרד הערבי	המהפכה הפלסטינית הגדולה
1937	ועדת פיל – ועדת חקירה בריטית מגיעה לא"י	פרסום מסקנות ועדת פיל על החלוקה הראשונה של פלסטין
1938	ועידת אוויאן – בעיית הפליטים מאירופה 11 בנובמבר – "ליל הבדולח"	ועדת וודהד ממליצה כיצד יש ליישם את מסקנות ועדת פיל
1939	דיכוי "המרד הערבי" הספר הלבן של מקדונלד, (השלישי)	ועידת לונדון הספר הלבן של מקדונלד
1940	1939 – 1945 מלחמת העולם השנייה השואה – רצח העם היהודי תחת השלטון הנאצי	
1941	הקמת הפלמ"ח –פלוגות המחץ בא"י	
1942	תחילת "הפתרון הסופי" של העם היהודי	
1944	הקמת "הבריגדה היהודית"	ניסיון התנקשות בנציב העליון מקמייקל ואשתו ע"י יהודים
1945	סיום מלחמת העולם השניה הקמת "תנועת המרי העברי"	
1946	"ליל הגשרים", "השבת השחורה"	פיצוץ מלון המלך דוד ע"י הארגונים היהודים
1947	ועדת אונסקו"פ –ועדה מיוחדת של האו"ם לענייני א"י 29 בנובמבר – החלטת האו"ם על הקמת שתי מדינות בא"י, מדינה יהודית, ומדינה פלסטינית	נובמבר – החלטת החלוקה על ידי עצרת האו"ם (החלטה 181)

academy in exile

Freie Universität Berlin

Produktorientierung
oder Prozessorientierung?

Dialog-Dynamiken

academy in exile

Freie Universität Berlin

Herausforderungen

1- Behinderung bi-nationaler Treffen in der Region seitens der israelischen Behörden

2- Politische Spannungen (zweite Intifada, zweiter Libanonkrieg, Gazakrieg) und Mißtrauen zwischen Mitgliedern des Projekts konnten Arbeitsprozess erschweren

3- Widerstände gegen den Einsatz des Schulbuches seitens beider Erziehungsministerien

4- Übertragung der transformativen Erfahrungen aus dem Arbeitsprozess im Projektteam in den Schulalltag vor Ort

academy in exile

Freie Universität Berlin

Pilotierungen

1- Jüdisch-israelische Schulen (säkular-staatlicher Sektor)

2- Palästinensische Schulen (Ost-Jerusalem, Beit Jalla)

3- Palästinensische Schulen in Israel (Ramle, Haifa)

academy in exile

Freie Universität Berlin

Ergebnis

Innovativer Ansatz unter schwierigen Rahmenbedingungen

Werkzeug zur Konfliktregulation durch Bildung

academy in exile

Freie Universität Berlin

Ergebnis

1- Potential des Buches hängt stark von LehrerInnen ab: Dual Narrative Approach kann auch Selbstwahrnehmungen zementieren

2- Schulbuch interveniert auf der Ebene der Sozialisation, läßt die allokative Dimension von Bildung notwendigerweise außer acht: Dual narrative approach = Vortäuschung einer Symmetrie, die es nicht gibt

3- Dual Narrative Approach folgt der Logik der Zweistaatenlösung: Homogenisierende Darstellung beider Seiten läßt keinen Raum für interne Diversität.

4- Multiperspektivität jenseits nationalistsischer Narrative = Mosaik von miteinander kommunizierenden Geschichten und Erinnerungen.